

ادموند کوئن شورت

تاریخ دریافت: ۱۳۹۴/۰۵/۲۴

تاریخ پذیرش و انتشار: ۱۳۹۵/۰۱/۲۲

حسین چهارباشلو^۱

قلمرو معرفتی برنامه درسی، یک قلمرو عملی است. دست اندرکاران این حوزه، برای اتخاذ تصمیم در ارتباط با پدیده‌های برنامه درسی، نیاز به دانش معتبر و قابل اعتماد دارند. این دانش باید از طریق روش‌شناسی مناسب پژوهش برنامه درسی حاصل شود (شورت، ۲۰۱۰).

Edmund Coen Short (1931-)

زندگی‌نامه و فعالیت‌های علمی

ادموند سی شورت متولد سال ۱۹۳۱ از ایالت ایندیانا امریکاست. وی مدرک کارشناسی خود را در رشته آموزش زبان انگلیسی از دانشگاه پوردو^۲ در سال ۱۹۵۳ دریافت کرد. شورت بعد از اتمام دوره کارشناسی، به عنوان معلم آموزش ادبیات انگلیسی در مدارس متوسطه در ایندیانا، نیوجرسی^۳ و نیویورک مشغول به تدریس شد. در سال ۱۹۵۷ مدرک کارشناسی ارشد را در رشته راهنمایی و مشاوره در دانشگاه مسیحی تگزاس^۴ دریافت کرد و به مطالعه در زمینه تعلیم و تربیت مذهبی در مدرسه علوم دینی^۵ واقع در دانشگاه کلمبیا پرداخت.

شورت بعد از اخذ مدرک کارشناسی ارشد، فعالیت‌های حرفه‌ای گوناگونی انجام داد که از جمله آنها می‌توان به تدریس در مدارس متوسطه نیویورک و نیوجرسی و دستیار پژوهش و تدریس پاره وقت در دانشکده علوم تربیتی دانشگاه نیویورک و دانشکده تربیت معلم دانشگاه کلمبیا اشاره کرد. وی در سال ۱۹۶۵ مدرک دکتری در رشته تعلیم و تربیت، تحت نظارت فلورانس استراتمی^۶، از دانشکده تربیت معلم دانشگاه کلمبیا دریافت کرد. شورت در دوران دکتری با صاحب‌نظران برجسته برنامه‌درسی، تدریس و مبانی تعلیم و تربیت از جمله؛ فیلیپ فینیکس^۷، دو آین هیوبنر^۸، آرنو بلاک^۹، گودون مک‌کنزی^{۱۰}، آرتور فوشی^{۱۱}، مارگارت لندسی^{۱۲} و آلیس می‌یل^{۱۳} همکاری داشت. وی در زمان انجام رساله دکتری خود، موفق به احراز جایگاه هیئت علمی (۱۹۶۳-۱۹۶۶) در دانشگاه ایالتی بال^{۱۴} شد. طی سال-های ۱۹۶۶-۱۹۷۲ در دانشگاه تولدو^{۱۵} به عنوان عضو هیئت علمی فعالیت کرد اما بخش عمده فعالیت حرفه‌ای وی (۱۹۷۲-۱۹۹۵) به عنوان یکی از صاحب‌نظران برجسته برنامه درسی در دانشگاه ایالتی پنسیلوانیا^{۱۶} انجام گرفت. همچنین در طول بیست و سه سال همکاری با دانشگاه ایالتی پنسیلوانیا، مسئولیت دوره دکتری رشته برنامه درسی و نظارت آموزشی را بر عهده داشت. وی در سال ۱۹۹۵

Hossein.Charbashlu@gmail.com

۱. دانش آموخته دکتری مطالعات برنامه درسی دانشگاه خوارزمی

2. Purdue University

3. New Jersey

4. Texas Christian University

5. Union Theological Seminary

6. Florence Stratemeyer

7. Philip Phenix

8. Dwayne Huebner

9. Arno Bellack

10. Gordon Mackenzie

11. Arthur Foshay

12. Margaret Lindsey

13. Alice Miel

14. Ball State University

15. University of Toledo

16. Pennsylvania State University

با درجه استادی از دانشگاه پنسیلوانیا بازنشسته شد؛ ولی به خاطر تعهد فراوان خود به تعلیم و تربیت، به دانشگاه جورجیای جنوبی^۱ رفت. بیشتر فعالیت ۵ ساله وی در این دانشگاه، طراحی و راهبری دوره دکتری پیشرفته در حوزه مطالعات برنامه درسی بود. سرانجام، او در سال ۱۹۹۹ به آرلندو^۲ مهاجرت کرد و در دانشگاه مرکزی فلوریدا^۳ به تدریس در دوره کارشناسی تربیت معلم و دوره‌های تحصیلات تکمیلی رشته برنامه درسی و آموزش پرداخت (کتابخانه ژاک هندرسون^۴، ۲۰۱۶).

پروفسور شورت در طول دوران فعالیت حرفه‌ای، در کنار تدریس واحدهای گوناگون، دانشجویان زیادی را تربیت کرد و در کمیته‌ها و هیأت مدیره‌های مختلفی در سطح ملی و بین‌المللی، فعالیت نمود. وی در سازمان‌های حرفه‌ای متعددی از جمله؛ انجمن نظارت آموزشی و برنامه‌ریزی درسی^۵، انجمن تحقیقات آموزشی امریکا^۶، جامعه جان دیویی^۷، جامعه مطالعه درباره تاریخ برنامه درسی^۸ و انجمن مطالعات مطالعات آموزشی امریکا^۹ به عنوان عضو فعال، مشغول بود. در سال ۲۰۱۴ به خاطر کمک به گسترش دانش تربیتی، جایزه «مری آن ری ری وید»^{۱۰} از جامعه استادان تعلیم و تربیت^{۱۱} دریافت کرد. شورت در دانشگاه‌های متعددی در سراسر امریکا، کانادا و ونزوئلا سخنرانی ایراد نموده است. او همچنین بنیانگذار اصلی گروه علائق ویژه^{۱۲} خلق و کاربرد دانش برنامه درسی است که اکنون عنوان آن، مباحث انتقادی در برنامه درسی و مطالعات فرهنگی^{۱۳} می‌باشد. برخی از فعالیت‌های علمی شورت عبارتند از: سردبیر و همکار سردبیر مجله برنامه درسی و نظارت آموزشی^{۱۴} (۱۹۹۳-۱۹۸۴)، عضو هیئت تحریریه نشریه پژوهش‌های برنامه درسی^{۱۵}، نویسنده مشاور دایرة المعارف برنامه درسی و آموزش (۲۰۰۸) انتشارات سیج^{۱۶} و سر ویراستار مجموعه‌ای شش جلدی با عنوان «مباحث برنامه درسی و پژوهش» (کتابخانه ژاک هندرسون، ۲۰۱۶؛ مهر محمدی و همکاران، ۱۳۹۴).

آثار و زمینه‌های مطالعاتی

پروفسور شورت یکی از صاحب‌نظران خلاق و صاحب سبک در حوزه مطالعات برنامه درسی است که به طرح پرسش‌های نوین در این زمینه می‌پردازد و برای پاسخگویی به این پرسش‌ها از صاحب‌نظران برجسته این حوزه دعوت می‌کند. از شورت مقاله‌های بسیار، فصل کتاب^{۱۷} و چندین کتاب ارزشمند چاپ شده است که سبب ارتباط مبانی تعلیم و تربیت با مطالعات برنامه درسی شده است. بن‌مایه مقاله شورت با عنوان «منابع دانش در قلمرو برنامه درسی»^{۱۸} در کتاب «در جستجوی محتوای معتبر برای دوره‌های برنامه درسی»^{۱۹} (۱۹۷۰)، این پرسش است: مناسب‌ترین محتوای قابل تدریس در دوره‌های آموزشی برنامه درسی چیست؟ در راستای پاسخگویی به این پرسش، نویسنده درصدد ترسیم نقشه مفهومی از دانش‌های موجود در قلمرو برنامه درسی، با هدف آشنا کردن مخاطبان با گستره منابع تخصصی تولید شده در این حوزه، بر می‌آید. در این راستا، بر اساس افراد درگیر در قلمرو دانش برنامه درسی، از جمله: ۱- معلمان، ناظران و مدیران برنامه درسی، ۲- پژوهشگران و نظریه‌پردازان برنامه درسی، ۳- برنامه‌ریزان

1. Georgia Southern University
2. Orlando
3. University of Central Florida
4. Zach Henderson Library
5. Supervision and Curriculum Development
6. American Educational Research Association
7. John Dewey Society
8. Society for the Study of Curriculum History
9. American Educational Studies Association
10. Mary Ann Raywid Award
11. Society of Professors of Education
12. Special Interest Group
13. Critical Issues in Curriculum and Cultural Studies
14. Journal of Curriculum and Supervision
15. Curriculum Inquiry
16. The SAGE Handbook of Curriculum and Instruction
17. Book chapter
18. Source of knowledge for the curriculum filed
19. A Search for Valid Content for Curriculum Courses

درسی، ۴- ارزشیابان برنامه درسی، ۵- منتقدان و فیلسوفان برنامه درسی، ۶- متخصصان حرفه‌ای برنامه درسی، ۶ دسته‌بندی کلی و ۳۴ نوع مواد و منابع علمی تولید شده از این دسته بندی‌ها را به همراه فعالیت‌هایشان ارائه می‌دهد. شورت بر این باور است که همه دانش‌های تولید شده برنامه درسی از این شش دسته، به یک میزان معتبر نیستند و این دانش‌ها باید در قلمرو برنامه درسی، اولویت‌بندی شوند.

در اثر دیگر وی که همانند اثر پیشین، به صورت مجموعه مقالات کنفرانسی است - با عنوان: **شایستگی: پژوهش‌هایی در زمینه معنا و کسب آن در موقعیت‌های تربیتی**^۱ (۱۹۸۴)، جهت‌گیری فکری وی، معطوف به مفهوم‌شناسی شایستگی^۲ در قالب چهار برداشت است: برداشت اول، شایستگی به عنوان رفتار و عملکردی مشخص: در این برداشت که محدودترین برداشت از شایستگی است، رفتار و عملکرد به شیوه‌ای دقیق و قابل اندازه‌گیری تعریف می‌شود. برداشت دوم، شایستگی به عنوان مجموعه‌ای از دانش‌ها و مهارت‌هاست که مشابه برداشت اول تعریف می‌شود اما با این تفاوت که در این برداشت، فعالیت‌های پیچیده‌تری برای تعیین اهداف شایستگی مشخص می‌شود. در برداشت سوم، شایستگی در قالب سطوحی از قابلیت‌ها تعریف می‌شود که ماهیت ارزش‌گونه دارد و به ارزیابی و قضاوت درباره کفایت و معیارهای انتخاب شایستگی‌ها مربوط می‌شود. در برداشت چهارم برخلاف سه برداشت اول، که شایستگی را در قالب مفهومی ثابت و قابل اندازه‌گیری محدود می‌کند؛ این مفهوم را در قالب منش و خصیصه‌ای که فراتر از محدوده زمانی مشخصی است، تعریف می‌کند. در همین راستا، شورت پیشنهاد می‌دهد که برنامه درسی تربیت معلم مبتنی بر شایستگی، بهتر است بر پایه برداشت چهارم از شایستگی طرح‌ریزی شود (شورت، ۱۹۸۵).

یکی دیگر از زمینه‌های مطالعاتی - که هویت شورت را از دیگر صاحب‌نظران برنامه درسی متمایز می‌کند- حوزه روش‌شناسی پژوهش برنامه درسی است. وی خالق اثر ارزشمند و کم‌نظیر «**اشکال پژوهش برنامه درسی**»^۳ (۱۹۹۱) است. این اثر ممتاز در بین صاحب‌نظران حوزه برنامه درسی، به عنوان دائرةالمعارف روش‌شناسی مطالعات برنامه درسی شناخته می‌شود. این کتاب که به صورت فصل کتاب نوشته شده است؛ هدفه شکل (روش‌شناسی) از پژوهش را بر اساس پرسش‌های برنامه درسی - جامع‌تر از تقسیم‌بندی پیشین خود (۱۹۹۰) - معرفی می‌کند. چینه اشکال پژوهش در این کتاب، از اشکال دیسیپلینی به سمت اشکال میان‌رشته‌ای است. اشکال دیسیپلینی شامل؛ پژوهش فلسفی، تاریخی، کاوش علمی و نیز اشکالی که اخیراً تایید شده مانند؛ قوم‌نگاری، زیبایی‌شناسانه، روایی، پدیدارشناختی و هرمنوتیک است. اشکال میان‌رشته‌ای شامل؛ پژوهش نظریه‌ای، هنجاری، انتقادی، معطوف به عمل فکورانه و اقدام-پژوهی می‌باشد. دو ویژگی برجسته این کتاب، یکی وجود منابع گسترده و وجهه بین‌المللی بودن آن در پایان هر فصل است. وجه ممتاز دیگر کتاب، این است که، هر یک از روش‌شناسی پژوهش توسط افرادی نوشته شده است که علاوه بر دانش نظری، دانش تجربی بالایی داشتند. لازم به ذکر است این کتاب ارزشمند توسط دکتر مهرمحمدی و همکاران به زبان فارسی برگردانده شده و چاپ اول آن در سال ۱۳۸۷ توسط انتشارات سمت و پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش منتشر گردید.

جدیدترین اثر شورت که با همکاری واکز^۴ در قالب فصل کتاب نوشته شده است با عنوان «**رهبران مطالعات برنامه درسی: روایت‌های شخصی روشنگرانه**»^۵ (۲۰۰۹) می‌باشد. این کتاب را می‌توان یکی از آثار برجسته در حوزه مطالعات برنامه درسی با رویکرد جستاری^۶ دانست که نه تنها در پی پاسخ به یکی از چالش‌های اصلی حوزه مطالعات برنامه درسی، یعنی هویت رشته است، بلکه از ۱۸ صاحب‌نظر برجسته برنامه درسی از دهه ۱۹۶۰ به بعد، برای نوشتن جستارهای شخصی به شیوه خودزیست‌نگاری^۷ برای بیان تجربیات اولیه زندگی و تدریس آنها، برای تبدیل شدن آنان به متخصصان صاحب سبک، دعوت به عمل می‌آورد. نکته قابل تأمل در جستارهای این صاحب‌نظران، تأثیر تجارب تدریس، دوران زندگی و تحصیل در شکل‌دهی علایق و آرزوهای‌شان به حوزه مطالعات برنامه درسی و موضوع مورد علاقه آنان بود. یک پیام تلویحی که این کتاب برای مخاطبان دارد این است که اندیشه‌های ناب این صاحب‌نظران از حضور در مدرسه و کلاس درس رقم خورده است.

1. Competence: Inquiries into Its Meaning and Acquisition in Educational Settings
2. Competence
3. Forms of Curriculum Inquiry
4. Waks
5. Leaders in Curriculum Studies: Intellectual Self-Portraits
6. Essays
7. Autobiographical

افکار و اندیشه‌های اساسی شورت

ایده‌های ارزشمند و ماندگار شورت را می‌توان در قالب چهار مفهوم اساسی بررسی کرد: ۱- روش‌شناسی پژوهش برنامه درسی، ۲- برنامه‌ریزی درسی و سیاست‌گذاری (خطمشی‌گذاری) در برنامه درسی، ۳- برنامه درسی تربیت معلم، ۴- دانش برنامه درسی. **روش‌شناسی پژوهش برنامه درسی:** با توجه به اینکه حوزه معرفتی برنامه درسی، یکی از حوزه‌های پژوهش عملی است؛ از این‌رو، پژوهش برنامه درسی باید در خدمت عمل برنامه درسی باشد. قلمرو عمل برنامه درسی، قلمروی پیچیده، سیال و از عرصه‌های متعدد پژوهشی تشکیل شده است. بنابراین، پرسش‌های متعدد و نوینی در این حوزه معرفتی و به تبع آن در قلمرو عملی پژوهش برنامه درسی شکل گرفته است که پاسخگویی به این پرسش‌ها نیازمند به کارگیری انواع پژوهش (رشته‌ای، چند رشته‌ای و فرارشته‌ای^۱) می‌باشد. به کارگیری شکل مناسب پژوهش به فراخور پرسش‌های پژوهش، سبب خلق دانش برنامه درسی (ویژه‌ای) خواهد شد که این دانش کمک شایانی به افراد ذی‌نفع در حوزه تصمیم‌گیری‌های برنامه درسی خواهد کرد (شورت، ۱۹۹۱، ترجمه مهر محمدی و همکاران، ۱۳۹۴). شورت در لابه‌لای آثار خود در زمینه پژوهش برنامه درسی، ضمن مشروعیت بخشی به استفاده از اشکال چند/فرا رشته‌ای پژوهش، به دلیل تنوع و کل‌گرا بودن عمل برنامه درسی، بر این نکته ضمنی و مهم تأکید دارد که هر یک از اشکال پژوهش برنامه درسی ممکن است متأثر از چشم‌اندازها و نظریه‌های ضمنی^۲ متعددی باشد. افزون بر این، جهت‌گیری دانش‌پژوهان برنامه درسی و به تبع آن، نتایج پژوهش‌های برنامه درسی خنثی و فارغ از ارزش نیست بلکه جهت‌گیری نظری پژوهش‌گر (نظریه‌های چندگانه پژوهشی^۳) در انتخاب اشکال مناسب پژوهش و رویه‌های انجام آن دخالت دارند. شورت ضمن تأیید ضمنی به نظریه‌های چندگانه پژوهش در اشکال پژوهش برنامه درسی، به دانش‌پژوهان برنامه درسی توصیه می‌کند که جایگاه جهت‌گیری نظری پژوهش خود را در فعالیت‌های تربیتی مشخص کنند (شورت، ۱۹۹۳).

برنامه درسی تربیت معلم: شورت (۱۹۸۷) بر این باور است که تصمیم‌سازی برنامه درسی^۴ تربیت معلم، فرایندی پیچیده و تخصصی است که در ادبیات تربیت معلم، کمتر به آن توجه شده است. از این‌رو، دستورالعملی چهار مرحله‌ای برای برنامه درسی تربیت معلم پیشنهاد می‌دهد: ۱- تنظیم و اتخاذ خطمشی برنامه درسی تربیت معلم^۵؛ در این مرحله، شش وظیفه تعریف می‌کند که نتیجه آن تعیین تعیین تصمیم‌هایی با ماهیت خطمشی‌گونه است. ۲- تدوین و بازنگری طرح‌های برنامه درسی^۶؛ در این مرحله تصمیمات تدوین برنامه در راستای عملیاتی کردن تصمیمات خطمشی‌گونه در قالب طرح و دستورالعمل برای عمل می‌باشد. شورت در این راستا، ده وظیفه برای تدوین طرح‌های برنامه درسی پیشنهاد می‌دهد که در تدوین طرح باید به آنها توجه کرد. ۳- مفهوم‌پردازی و طراحی یک طرح برنامه درسی^۷؛ شورت در این مرحله، مجموعه‌ای از ویژگی‌های عمومی و معیارهای طراحی، از جمله عناصر ساختاری و شرایط کیفیت آن را در طراحی یک طرح برنامه درسی بیان می‌کند. ۴- شناسایی یک مفهوم یا مضمون یکپارچه^۸ در تدوین طرح برنامه درسی؛ در این مرحله برنامه‌ریزان با استفاده از معیارهای طراحی از قبل تعیین شده، در راستای یک مفهوم اصلی، به تدوین برنامه درسی با یکپارچگی مفهومی و وحدت ساختاری می‌پردازند.

برنامه‌ریزی درسی و سیاست‌گذاری در برنامه درسی: یکی دیگر از خدمات ارزشمند شورت در دوران فعالیت حرفه‌ای‌اش، ارائه ماتریس راهبردهای برنامه‌ریزی درسی^۹ است که کاربرد سیاست‌گذارانه^{۱۰} دارد. این ماتریس بر اساس سه متغیر کلیدی برنامه‌ریزی درسی؛ **کجا** برنامه‌ریزی درسی صورت می‌گیرد، که ناظر بر خاستگاه برنامه درسی است و شامل دو نوع برنامه درسی عمومی و مختص آموزشگاه‌های خاص است؛ **چه کسی** در آن مشارکت دارد؛ ناظر بر گروه‌های دست‌اندرکار برنامه‌ریزی درسی است شامل؛ الگوی متخصص - محور (متخصصان موضوع درسی)، کارشناس - محور (آشنا به محیط فرهنگی و اجتماعی) و الگوی مشارکت متوازن و

1. Disciplinary and multidisciplinary and transdisciplinary
2. Implicit theories
3. Multiple Theories of Inquiry
4. Curriculum decision making
5. Formulating and adopting teacher education curriculum policies
6. Developing or revising a curriculum plan
7. Conceptualizing and designing a curriculum plan
8. Identifying a unifying concept or theme
9. Curriculum Development Strategies Matrix
10. Policy Implications

هماهنگ شده می‌باشد؛ و چه تصویری از واقعیت‌های نحوه اجرا، مد نظر می‌باشد: که ناظر بر میزان انعطاف است و شامل رویکرد برنامه درسی مقاوم در برابر معلم، معلم به مثابه مجری فعال و معلم به عنوان برنامه‌ریز درسی است. بر اساس این سه متغیر کلیدی (کجا، چه کسی، نحوه اجرا) سه راهبرد بدیل را برای برنامه‌ریزی درسی پیشنهاد می‌دهد:

راهبرد اول: برنامه‌درسی عمومی / متخصص - محور / رویکرد وفادارانه^۱: در این راهبرد، متخصصان موضوعی نقش اساسی دارند و تمام فرایندهای برنامه‌ریزی درسی، به صورت کاملاً متمرکز در یک مرکز انجام می‌گیرد و انتظار می‌رود که معلمان مطابق برنامه درسی تدوین شده عمل کنند.

راهبرد دوم: برنامه‌درسی عمومی / متخصص آشنا به محیط / رویکرد سازگاری محدود^۲: در این راهبرد، کارشناس آشنا به محیط محیط فرهنگی و اجتماعی، نقش اساسی را ایفاء می‌کند. برنامه‌ریزان درسی فرایندهای برنامه‌ریزی درسی را در سطح ملی یا منطقه‌ای انجام می‌دهند و معلم می‌تواند بر اساس پاره‌ای از واقعیت‌های اجتناب‌ناپذیر محیطی، جرح و تعدیل‌هایی را در برنامه درسی ایجاد نماید.

راهبرد سوم: برنامه‌درسی ویژه / مشارکت متوازن و هماهنگ / رویکرد سازگاری آزاد^۳: در این راهبرد، معلم و افراد ذی‌نفع برنامه‌ریزی درسی را در سطح مدرسه انجام می‌دهند. برنامه‌ریزی درسی مدرسه محور، نمونه‌ای از این راهبرد است. از نظر شورت، راهبرد سوم، بهترین راهبرد برای برنامه‌ریزی درسی اثربخش می‌باشد (شورت، ۱۹۸۳).

دانش برنامه درسی^۴: از دیدگاه شورت، دانش برنامه درسی، دانشی است که از طریق پژوهش فکورانه^۵ درباره پرسش‌های پژوهش برنامه درسی حاصل می‌شود. این دانش، محصول تلاش برای فهمیدن مسائل مرتبط با برنامه درسی است که از طریق روش‌شناسی پژوهش رسمی و قابل قبول حاصل می‌شود. این نوع از روش‌شناسی‌ها به دنبال دانشی از برنامه درسی هستند که از هر چیزی که مرتبط با تفکر یا تصمیم‌گیری عملی درباره مسائل برنامه درسی باشد، نشأت می‌گیرد. هدف دانش برنامه درسی که از این منظر ساخته می‌شود، اطلاع‌رسانی مفید از عمل برنامه درسی^۶ است. بنابراین، عمل برنامه درسی، نقطه شروع خلق دانش برنامه درسی و موقعیتی است که دانش برنامه درسی در آن به کار گرفته می‌شود (شورت، ۲۰۱۰).

در سخن پایانی باید گفت، با مرور آثار و تألیفات ادموند سی. شورت می‌توان این برداشت را استنباط کرد که حوزه روش‌شناسی پژوهش در برنامه درسی مهم‌ترین دغدغه ذهنی وی در طول دوران فعالیت حرفه‌ای می‌باشد اما باید به این مسئله اذعان کرد که پروفیسور شورت یکی از اندیشمندان صاحب سبک در قلمرو معرفتی مطالعات برنامه درسی می‌باشد که با تسلط بر این حوزه و شناسایی شکاف دانشی، به طرح پرسش‌های مولد پرداخته و از صاحب‌نظران برجسته برای پاسخگویی به این پرسش‌ها دعوت به عمل آورده است.

فهرست منابع

شورت، ادموند (۱۳۹۴). روش‌شناسی مطالعات برنامه درسی. ترجمه: محمود مهر محمدی و همکاران. تهران: سمت و پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش.

Edmund C. Short Curriculum Studies Collection Zach S. Henderson Library, library.georgiasouthern.edu/special-collections/short-collection. Retrieved 2016, Nov.15. <http://library.georgiasouthern.edu/special-collections/short-collection>.

Short, E. C. (1983). The forms and use of alternative curriculum development strategies: Policy implications. *Curriculum Inquiry*, 13(1), 43-64.

Short, E. C. (1984). *Competence: inquiries into its meaning and acquisition in educational settings*. University Press of America.

Short, E. C. (1985). The Concept of Competence: Its Use and Misuse in Education. *Journal of Teacher Education*, 36(2), 2-6.

Short, E. C. (1987). Curriculum decision making in teacher education: Policies, program development, and design. *Journal of Teacher Education*, 38(4), 2-12.

1. Generic/Scholar dominated/ Implementation as Directed
2. Generic/Milieus expert dominated/ Limited adaptation
3. Site-specific/balanced-coordinated/ pattern/Open adaptation
4. Curriculum Knowledge
5. Deliberative Inquiry
6. Curriculum practice

- Short, E. C. (1990). *Ten Inquiry Methods Used in Curriculum Studies*. Paper presented at the Pennsylvania State University Seminar on Curriculum Research .University Park, PA.
- Short, E. C. (1991). Introduction: Understanding curriculum inquiry. *Forms of curriculum inquiry*, 1-25.
- Short, E. C. (1993). *The Use of Multiple Theories of Inquiry in Educational Research*. Paper presented at the Annual Meeting of the American Educational Research Association .Atlanta, A, April 12-16.
- Short, E. C. & Waks, L. J. (2009). *Leaders in curriculum studies intellectual self-portraits*.Sense Publishers.
- Short, Edmund C. (2010). "Curriculum Knowledge," pp. 218-220 in Craig Kridel, ed., *Encyclopedia of Curriculum Studies*. Los Angeles: Sage.

منابع تکمیلی

- Nolan, J. F., & Short, E. C. (1985). Combining qualitative and quantitative modes of inquiry to inform curriculum deliberation: A proposed framework. *Curriculum Perspectives*, 5(1), 15-24.
- Short, E. C. (1985). *Curriculum professors' specialized knowledge*. Lanham, MD: University Press of American.
- Short, E. C. (2008). Curriculum policy research. *The Sage Handbook of Curriculum and Instruction*. Los Angeles: SAGE, 420-430.
- Short, E. C. Marconnit, G. D. (1968). *Contemporary thought on public school curriculum*. Dubuque, Iowa: Wm. C. Brown.